

VELİ BÜLTENİ

DEĞERLER EĞİTİMİ – SORUMLULUK

Sorumluluk kısaca, başkalarının hakkına saygı göstermek ve kendi davranışlarının sonuçlarına sahip çıkmaktır. Sorumluluk, erken çocukluk dönemlerinden başlayarak çocuğun yaşına, cinsiyetine ve gelişim düzeyine uygun olarak görevlerini yerine getirmesidir. Yaptığı işi sonuna kadar götüren ve yapmakta olduğu bir davranışın sonuçlarına katlanmayı göze alan çocuk, sorumluluk sahibi çocuktur.

Çocuklarımızın;

- Kendi kararlarını verebilen,
- Karar alırken elindeki kaynakları kullanabilen,
- Aldığı kararların sonuçlarını kabul edebilen,
- Değer yargılarını gözetken,
- Bağımsız davranabilen,
- Özgüven sahibi ve başkalarının haklarını çiğnemedi, kendi ihtiyaçlarını karşılayabilen bireyler olmalarını isteriz.

Değerler Eğitimi programı içinde “Sorumluluk” değerini işleyeceğimiz çalışmalarda hedeflerimiz:

- Sorumluluk bilincini geliştirme,
- Gelişim düzeylerine göre almaları gereken sorumlulukları fark etmelerini sağlama,
- Aldıkları kararlardan ve yaptıkları davranışlardan sorumlu oldukları bilincini kazandırmadır.

SORUMLULUK BİLİNCİ NASIL KAZANDIRILIR?

Ailede düzen, güven, dürüstlük, sevecenlik, adalet ve uyum sağlamak için herkesin sorumlulukları vardır. Çocuklarını kendi sorumluluklarını alacak şekilde eğitmek ise anne ve babanın sorumluluğudur.

Sorumluluğu öğrenmek de diğer beceriler gibidir; çocuk ne kadar çok denerse, bu konuda o kadar başarılı olur. Bunun için öncelikle evde bazı sorumluluklara sahip olması, onun okuldaki sorumluluklarını da üstlenmesine yardımcı olur.

Sorumluluk kazandırmanın belli bir yaşı yoktur; çocuğun kendi başına bir işi yapmaya istekli ve hazır olduğu zamanlar vardır ve bu zamanlarda ona gerekli imkânlar hazırlanmalıdır. Her ihtiyacı anne baba tarafından karşılanan, neyi, nerede ve nasıl yapacağı kendisine hatırlatılan, yanlış yaptığında da azarlanan ve kınanan çocuklar, bağımsız kişilik geliştiremezler ve iç denetim sağlayamazlar. Duygularını, tepkilerini ifade etmesine izin verilmeyen çocuklar, bağımsız bir kişilik geliştiremedikleri için sorumluluk duygusu kazanmakta da zorlanırlar.

“Sorumsuz” bir çocuk yetiştirmek için:

- Çocuğunuzun yanlış davranışları için mazeretler üretin,
- Onun adına yalan söyleyin,
- Hatalı olduğunda hatasını reddedin ve/veya hatalarının bedelini siz ödeyin,
- Daha fazla çatışma oluşturmamak için kabul edilemez davranışlarını affedin, hoşgörün,
- Bizzat siz sorumluluk, kararlılık ve söylediklerini yerine getirme konusunda eksiklikler göstererek “iyi” bir model olun,
- Yorgun veya bitkin olduğunuz veya uğraşmaya değmez bulduğunuz zamanlarda ona kendi davranışlarının sonuçlarına katlanma konusunda farklı davranın,
- İyi bir mazereti varsa yaptıklarının yanına kar kalmasını sağlayın,
- Nasıl olsa sizin yapmanız daha kolay, çocuğunuzun evdeki sorumluluklarını siz yapın,
- “Bu sefer çok ciddiym” sözünü sıklıkla kullanın.

Sorumluluk Eğitimi:

Çocuğa sorumluk vermek, kişilik gelişimini pozitif yönde etkiler. **Çocuğun yaşına ve fizik gücüne uygun sorumlulukları alması** kendine güvenini artırır, paylaşma ve başarıma duygularını tatmin eder, uzun vadede inisiyatif kullanma, çevresini ve kendini organize etme ve koordine etme becerilerini geliştirir.

Ebeveynlerin sorumluluk eğitiminde dikkat etmesi gerekenler:

Bilgilendirme: Çocuğa kuralların neden konduğu ve sorumluluğun önemi anlatılmalıdır. Çocuklar, niçin bazı işleri yapmak zorunda olduklarını anlar ve bilirlerse, ne zaman ailelerine yardımcı olmaları gerektiğini ne zaman bağımsız davranabileceklerini de öğrenmiş olurlar.

Takip: Çocuğunuza verdiğiniz görevi yerine getirebilmesi için ona belli bir süre tanıyın. Bu süre içerisinde, sorumlu davranışın yerine getirilip getirilmediğine, ne sürede ortaya çıktığına ve hangi zamanlarda yapılıp yapılmadığına dikkat edilmelidir.

Geri Bildirim: Çocuğa belli bir süre sonra sorumluluk gelişimi hakkında bilgi verilmelidir. Sorumlu davranış sayısında artış varsa motive edilmeli, verilen sorumluluklar yerine getirilmediğinde ise olası nedenleri konusunda çocukla paylaşımda bulunulmalıdır.

Hatırlatma: Sorumlu davranış yerine getirilmiyorsa, yeniden hatırlatma sürecine gidilmeli ve davranış değişikliği gerçekleşene kadar devam edilmelidir.

Kaynaklar:

KARATEKİN, N.G. (2005). Helik – Karakter Okulu Aile Seti. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
DURMUŞ, A., EKŞİ, H., KARATEKİN, N.G. (2003). Perese – Karakter Okulu Öğretmen Kitabı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.